

Psicologia del Treball

Codi: 102588

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Clara Selva Olid

Correu electrònic: clara.selva@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

És una assignatura de quart curs, que pressuposa la prèvia adquisició de coneixements i perspectives aportats pel conjunt dels cursos anteriors, especialment per assignatures com: *Influència social i grups* i *Psicologia de les Organitzacions*.

Objectius

L'objectiu de l'assignatura optativa de *Psicologia del Treball* és proporcionar els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a comprendre i analitzar els processos psicològics en l'entorn laboral. Es pretén que l'estudiantat desenvolupi habilitats d'anàlisi crítica i reflexió sobre temes com: la motivació i satisfacció laboral, els factors de risc psicosocials i la salut ocupacional, l'impacte de la tecnologia en el treball, i la intervenció psicològica en l'àmbit laboral. Addicionalment, s'abordan els aspectes ètics i la responsabilitat professional en el camp de la Psicologia del Treball.

Objectius d'aprenentatge:

- Utilitzar el vocabulari bàsic i les categories d'anàlisi i intervenció en l'àmbit de la psicologia social aplicada al treball i a les relacions laborals.
- Descriure el desenvolupament sociohistòric del treball i de les relacions laborals.
- Reconèixer la construcció del treball com a categoria central de la subjectivitat.
- Explicar l'impacte psicosocial de la situació ocupacional i de les condicions de treball.
- Discutir aspectes epistemològics, teòrics, ètics i metodològics de la investigació i intervenció psicosocial en l'àmbit del treball i de la seva organització.
- Identificar diferents tipus de factors de risc psicosocial en l'entorn laboral contemporani.
- Descriure i valorar l'impacte psicosocial dels diferents tipus de factors de risc analitzats.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Aplicar estratègies i mètodes d'intervenció directes sobre els contextos: construcció d'escenaris saludables, etc.
- Comunicar-se eficaçment, fent ús dels mitjans apropiats (orals, escrits o audiovisuals), tenint en compte la diversitat i tots aquells elements que puguin facilitar o dificultar la comunicació.
- Definir els objectius i elaborar el pla d'intervenció en funció del propòsit d'aquesta intervenció (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament).
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Participar activament en la configuració de les normes socials, professionals i ètiques en les activitats relacionades amb la professió.
- Reconèixer els determinants i els factors de risc per a la salut, i també la interacció entre la persona i el seu entorn físic i social.

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar els continguts i metodologia de comunicació a situacions diverses.
2. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
3. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
4. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
5. Coordinar les accions i els agents implicats en la intervenció.
6. Desenvolupar estratègies d'intervenció preventives en l'àmbit de la salut laboral.
7. Desenvolupar tècniques dirigides a la mediació, la negociació i la resolució de conflictes.
8. Identificar les implicacions socials, econòmiques i/o mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
9. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
10. Identificar les variables que intervenen en els riscos psicosocials.
11. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
12. Organitzar i aplicar el pla d'intervenció.
13. Participar activament en la configuració de les normes socials, professionals i ètiques en les activitats relacionades amb la professió.
14. Planificar accions i recursos necessaris per a la intervenció.
15. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
16. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
17. Proposar noves maneres de mesurar la viabilitat, lèxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
18. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i/o mediambientals.
19. Reconèixer els indicadors d'un mal disseny de llocs de treball.
20. Relacionar els factors organitzacionals amb les necessitats personals.
21. Utilitzar la terminologia adequada a les persones amb qui s'interactua.
22. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

Els continguts que abordarà l'assignatura giraran entorn a les següents temàtiques:

- Tema 1. Introducció a la Psicologia del treball (definició, evolució històrica, ètica i responsabilitat professional).

- Tema 2. Processos Psicològics en el treball (motivació, satisfacció laboral, presa de decisions).
- Tema 3. Salut ocupacional i benestar en el treball (estrès laboral i factors psicosocials, promoció de la salut en el treball, conciliació i burnout).
- Tema 4. Psicologia del treball i tecnologia (teletreball i entorns virtuals, competències digitals i riscos psicosocials en l'era digital).
- Tema 5. Intervenció Psicològica en el treball (resolució de conflictes i negociació, programes de benestar i qualitat de vida en el treball).

Metodologia

La metodologia docent de l'assignatura està orientada a fomentar l'autonomia, la reflexió i l'actitud crítica de l'estudiantat. Aquells continguts que, per la seva naturalesa, ho permetin, son abordats des de la perspectiva de gènere. Així mateix, al llarg del curs es promourà la participació igualitària a l'assignatura.

Seguint l'ordre de les activitats formatives presentades, les activitats autònomes consistiran en la revisió individual de material bibliogràfic i documental, que donarà lloc a la realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums, que seran utilitzats posteriorment en els treballs individual i grupal.

Les activitats dirigides seran de dues tipologies: classes magistrals i sessions en grup aula. En ambdós casos, les sessions seran de 2 hores, però, si bé les classes magistrals es realitzaran setmanalment, les sessions en grup aula es realitzaran, majoritàriament, de forma quinzenal. Unes i altres, incorporaran innovacions docents com l'aprenentatge basat en problemes, debats i taules rodones o la posada en joc, per part de l'estudiantat, de rols d'investigadors i facilitadors a l'aula.

Amb tot, el desenvolupament de les activitats dirigides a l'aula contemplaran:

- 12 classes magistrals: On, bàsicament, s'abordarà la teoria.
- 6 sessions en grup aula: On es realitzaran 4 sessions en les quals, en grups petits, es reflexionarà i treballarà aspectes epistemològics, metodològics i d'intervenció i/o resolució a través de casos reals que, en les 2 darreres sessions, aquests mateixos grups exposaran a l'aula.

Finalment, les activitats supervisades giraran al voltant de qüestions associades al disseny i la preparació de les sessions en grup aula.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
D1. Classe magistral	24	0,96	5, 6, 12, 14, 19, 20
D2. Sessions grups aula	12	0,48	7, 8, 13, 18
Tipus: Supervisades			
S1. Supervisió grupal	10	0,4	1, 2, 4, 9
S2. Tutoria individual	4	0,16	

Tipus: Autònomes

A1. Revisió individual de literatura	25	1	3, 11
A2. Treball individual	33	1,32	4, 21
A3. Treball Grupal	40	1,6	15, 16, 17, 21, 22

Avaluació

L'assoliment de les competències en aquesta assignatura, serà avaluat mitjançant les següents evidències, contemplades en les [pautes d'avaluació de la Facultat de Psicologia](#):

Codi Evidència	Denominació	Pes	Format	Autoria	Via	Setmana
Ev1	Examen d'alternativa múltiple sobre els continguts del programa de teoria	40%	Escrit	Individual	Presencial	Segon període avaluatiu
Ev2	Informe individual: assaig teòric-empíric, crític i reflexiu	30%	Escrit	Individual	Presencial	Entre les setmanes 7 i 10
Ev3	Treball grupal: cas pràctic que inclou el lliurament d'un informe i la seva exposició i defensa	30%	Escrit	Grupal	Presencial	Entre les setmanes 10 i 12

Per superar l'assignatura amb l'avaluació continuada cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota final ponderada.

- L'estudiantat que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior al 40% no podrà constar com "no avaluable".
- Es podrà realitzar una prova de recuperació en el cas de NO haver superat l'avaluació continuada, sempre que les evidències realitzades tinguin un pes igual o major a 2/3 parts de la qualificació total i s'hagi assolit una nota final inferior a 5 punts i major o igual a 3,5 punts. Aquesta prova consistirà en un examen de tota la matèria. La qualificació final màxima que es pot assolir a l'assignatura mitjançant recuperació és d'un 5.
- No es preveu que l'alumnat de 2a o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

L'avaluació única es realitzarà en el mateix dia i hora que la prova del segon període avaluatiu de l'assignatura, i comprendrà tots els continguts d'aquesta. Per tant, en l'avaluació única es realitzarà l'examen d'alternativa múltiple, l'informe individual i el desenvolupament i presentació oral individual (cas pràctiques). La durada aproximada serà de 4,5 hores.

- La nota final de l'assignatura s'obtindrà tal com s'ha descrit per l'avaluació continuada.
- S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que el de l'avaluació continuada.

Codi Evidència	Denominació	Pes	Durada	Data
Ev1	Examen alternativa múltiple	40%	4,5 hores	Segon període avaluatiu
Ev2	Informe individual: assaig teòric-empíric	30%		
Ev3	Exposició individual: cas pràctic	30%		

Còpia o plagi: Segons l'Art 116, punt 10 Normativa UAB, en cas que l'estudiantat realitzi qualsevol irregularitat (còpia, plagi,...) que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats en les evidències d'aprenentatge o ús de la IA en l'elaboració de les seves respostes, la qualificació final serà 0. En el cas de les evidències escrites (EV2 i EV3), es farà ús del programa Urkund per a verificar el possible plagi.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ev1. Examen d'alternativa múltiple sobre els continguts del programa de teoria	40	2	0,08	5, 6, 7, 10, 12, 14, 19, 20
Ev2. Treball individual: assaig reflexiu	30	0	0	1, 3, 10, 11, 22
Ev3. Treball grupal: cas pràctic	30	0	0	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 22

Bibliografia

Fonts d'informació bàsica:

- Alcover, C. M. Martínez, D. Rodríguez, F. i Domínguez, R. (2004). *Introducción a la Psicología del Trabajo*. Madrid: McGraw-Hill.
- Blanch, J. M. (2012). *Trabajar y Bienestar*. Barcelona: UOC.
- Gálvez, A. i Tirado, F. (2012) *Capitalismo y trabajo*. Problemàtiques socials del món contemporani. Barcelona: Editorial UOC.
- Garrido, A. (coord.). (2004). *Sociopsicología del Trabajo*. Barcelona: Editorial UOC.
- González, F., Selva, C. i Sunyer, A. (2021). The influence of total compensation on job satisfaction. *Universitas Psychologica*, 20. <https://doi.org/10.11144/Javeriana.upsy20.itcj>
- García-Ramos, T., Díaz-Juarbe, R., i Santiago-Estrada, S. (2013). Historicidad crítica de la psicología industrial/organizacional: hacia una nueva psicología del trabajo y las organizaciones. *Psicología desde el Caribe*, 30(1), 146-176. Retrieved June 25, 2023, from http://www.scielo.org.co/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0123-417X2013000100008&lng=en&tlng=es.
- Köhler, H. i Martín, A. (2005). *Manual de sociología del trabajo y de las relaciones laborales*. Madrid: Delta.
- Martín-Quirós, M.A. i Zarco, V. (2009). *Psicología del Trabajo, de las Organizaciones y de los Recursos Humanos*. Madrid: Pirámide.
- Romero Caraballo, M. (2017). Significado del trabajo desde la psicología del trabajo. Una revisión histórica, psicológica y social. *Psicología desde el Caribe*, 34(2), 120-138. <https://doi.org/10.14482/psdc.33.2.72783>
- Ruvalcaba, F., Selva, C. i Sahagún, M. (2014). Satisfacción laboral: una revisión teórico - histórica de su investigación. En Maza Díaz (Ed.), *Estudios sobre el trabajo en la región centro de México* (pp.113-128). Universidad Autónoma de Aguascalientes. <https://cutt.ly/5M5N8Ed>
- Salanova, M. (Ed.).(2009). *Psicología de la salud ocupacional*. Madrid: Síntesis.
- Salgado, J. i Peiro, J. (2008). Psicología del trabajo, las organizaciones y los recursos humanos en España. *Papeles del Psicólogo*, 29(1), 2-5.
- Selva, C. i Tresserra, O. (2014). Flexibilidad global, sinécdoque de progreso. *Athenea digital*, 14(2).
- Tirado, F., Gálvez, A. i Baleriola, E. (2017). *Las organizaciones en el siglo XXI. Un enfoque psicosocial y político*. Barcelona: Editorial UOC.
- Tirado, F., Baleriola, E. i Gálvez, A. (2017). *Critical Management Studies. Hacia unas organizaciones más éticas y sostenibles*. Barcelona: Editorial UOC.

Revistes d'informació especialitzada:

- *Archivos de Prevención de Riesgos Laborales*
- *European Journal of Work and Organizational Psychology*
- *International Journal of Organisational Behavior*
- *Journal of Occupational Health Psychology*
- *Journal of Organizational Behavior*
- *Revista de Psicología del Trabajo y las Organizaciones. Journal of Work and Organizational Psychology*

Institucions d'interès:

- European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions
<http://www.eurofound.europa.eu/publications>
- International Labour Organization (ILO). <http://www.ilo.org/global/publications>
- Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo <http://www.insht.es/portal/site/Insht/menuitem>
- Ministerio de Trabajo e Inmigración: <http://www.mtin.es>
- Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales <http://www.mtas.es>
- European Agency for Safety and Health at Work. <http://osha.europa.eu/publications>
- U.S. Department of Labor Office of the Assistant Secretary. Occupational Safety and Health Administration. <http://www.osha.gov/>
- Society for Industrial and Organizational Psychology (SIOP). www.siop.org/gtp/ Association of Work and Organizational Psychology (EAWOP). <http://www.eawop.org/web/European>

Programari

No aplicable: no es farà servir cap programari específic.